ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 15.6.2010
SEC(2010) 742 τελικό

ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

σχετικά με την ύπαρξη υπερβολικού ελλείμματος στη Δανία

ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

σχετικά με την ύπαρξη υπερβολικού ελλείμματος στη Δανία

Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΣΥΜΦΩΝΟΥ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΚΡΙΣΗ

1. Πολλές χώρες της ΕΕ αντιμετωπίζουν επί του παρόντος ελλείμματα γενικής κυβέρνησης τα οποία υπερβαίνουν την τιμή αναφοράς του 3% του ΑΕΠ που ορίζεται στη Συνθήκη. Η συχνά σοβαρή επιδείνωση του ελλείμματος καθώς και του χρέους πρέπει να εξετάζεται στο πλαίσιο της πρωτοφανούς παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης και της οικονομικής ύφεσης κατά την περίοδο 2008-09. Η κατάσταση αυτή αποτελεί τη συνισταμένη πολλών παραγόντων. Πρώτον, η οικονομική ύφεση έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση των φορολογικών εσόδων και την αύξηση των δαπανών για κοινωνικές παροχές (π.χ. επιδόματα ανεργίας). Δεύτερον, αναγνωρίζοντας ότι τον σημαντικό ρόλο που οφείλουν να διαδραματίσουν οι δημοσιονομικές πολιτικές στην παρούσα έκτακτη οικονομική συγκυρία, η Επιτροπή, στο ευρωπαϊκό σχέδιο για την ανάκαμψη της οικονομίας (ΕΣΑΟ) του Νοεμβρίου 2008, το οποίο εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τον Δεκέμβριο, ζήτησε να ληφθούν δημοσιονομικά μέτρα για την τόνωση της οικονομίας. Το σχέδιο ανέφερε αναλυτικά ότι τα μέτρα τόνωσης πρέπει να είναι έγκαιρα, στοχευμένα και προσωρινά και να διαφοροποιούνται ανάλογα με τα κράτη μέλη, ώστε να αντικατοπτρίζουν τη διαφορετική τους κατάσταση ως προς τη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών και την ανταγωνιστικότητα, και ότι πρέπει να παύσουν να ισχύουν όταν βελτιωθούν οι οικονομικές συνθήκες. Τέλος, αρκετές χώρες έχουν λάβει μέτρα για τη σταθεροποίηση του χρηματοπιστωτικού τους τομέα, ορισμένα από τα οποία έχουν επίπτωση στην κατάσταση του χρέους ή ενέχουν τον κίνδυνο αύξησης των ελλειμμάτων και του χρέους στο μέλλον, μολονότι ορισμένες από τις δαπάνες της δημόσιας στήριξης μπορούν να ανακτηθούν μεταγενέστερα.

2. Βάσει του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, η Επιτροπή πρέπει να κινεί τη διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος (ΔΥΕ) οσάκις το έλλειμμα ενός κράτους μέλους υπερβαίνει την τιμή αναφοράς του 3% του ΑΕΠ. Οι τροποποιήσεις που πραγματοποιήθηκαν το 2005 στο Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης είχαν στόχο να διασφαλιστεί ιδίως ότι λαμβάνεται πλήρως υπόψη το οικονομικό και δημοσιονομικό υπόβαθρο σε όλα τα στάδια της ΔΥΕ. Κατ' αυτόν τον τρόπο, το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης παρέχει το πλαίσιο στήριξης των κυβερνητικών πολιτικών για την άμεση επάνοδο σε υγιείς δημοσιονομικές θέσεις, λαμβάνοντας υπόψη την οικονομική συγκυρία και διασφαλίζοντας κατά τον τρόπο αυτό τη μακροπρόθεσμη διατηρησιμότητα των δημόσιων οικονομικών.

ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

3. Το άρθρο 126 της συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) θεσπίζει διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος (ΔΥΕ). Η διαδικασία αυτή διευκρινίζεται περαιτέρω στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1467/97 του Συμβουλίου «για την επιτάχυνση και τη διασαφήνιση της εφαρμογής της διαδικασίας υπερβολικού

ελλείμματος»[1], ο οποίος αποτελεί μέρος του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης.

4. Σύμφωνα με το άρθρο 126 παράγραφος 2 της Συνθήκης, η Επιτροπή παρακολουθεί την τήρηση της δημοσιονομικής πειθαρχίας με βάση δύο κριτήρια, και συγκεκριμένα: α) κατά πόσον ο λόγος του προβλεπομένου ή υφισταμένου δημοσιονομικού ελλείμματος προς το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕΠ) υπερβαίνει την τιμή αναφοράς του 3% του ΑΕΠ (εκτός εάν είτε ο λόγος αυτός σημειώνει ουσιαστική και συνεχή πτώση και έχει φθάσει σε επίπεδο παραπλήσιο της τιμής αναφοράς, είτε, εναλλακτικά, η υπέρβαση της τιμής αναφοράς είναι απλώς έκτακτη και προσωρινή και ο λόγος παραμένει κοντά στην τιμή αναφοράς)· και β) κατά πόσον ο λόγος του δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ υπερβαίνει το 60% που αποτελεί την τιμή αναφοράς (εκτός εάν ο λόγος μειώνεται επαρκώς και πλησιάζει την τιμή αναφοράς με ικανοποιητικό ρυθμό).

5. Το άρθρο 126 παράγραφος 3 της Συνθήκης ορίζει ότι εάν ένα κράτος μέλος δεν πληροί τους όρους ενός ή αμφοτέρων των κριτηρίων αυτών, η Επιτροπή οφείλει να συντάξει έκθεση. Η έκθεση αυτή λαμβάνει επίσης υπόψη «το κατά πόσον το δημόσιο έλλειμμα υπερβαίνει τις δαπάνες δημόσιων επενδύσεων, καθώς και όλους τους άλλους σχετικούς παράγοντες, συμπεριλαμβανομένης της μεσοπρόθεσμης οικονομικής και δημοσιονομικής κατάστασης του κράτους μέλους».

6. Με βάση τα στοιχεία που κοινοποίησαν οι αυστριακές αρχές τον Απρίλιο του 2010[2] και λαμβάνοντας υπόψη τις εαρινές προβλέψεις του 2010 των υπηρεσιών της Επιτροπής, η Επιτροπή ενέκρινε στις 12 Μαΐου 2010[3] έκθεση για την Δανία δυνάμει του άρθρου 126 παράγραφος 3 της συνθήκης.

7. Στη συνέχεια, και σύμφωνα με το άρθρο 126 παράγραφος 4 της Συνθήκης, η Οικονομική και Δημοσιονομική Επιτροπή διατύπωσε γνώμη για την έκθεση της Επιτροπής, στις [27 Μαΐου 2010].

8. Το άρθρο 126 παράγραφος 5 της Συνθήκης ορίζει ότι η Επιτροπή απευθύνει τη γνώμη της στο Συμβούλιο εάν κρίνει ότι υπάρχει ή ότι μπορεί να εμφανισθεί υπερβολικό έλλειμμα σε ένα κράτος μέλος. Προκειμένου να αποφανθεί για την ύπαρξη ή το ενδεχόμενο εμφάνισης υπερβολικού ελλείμματος, η Επιτροπή θεωρεί ότι πρέπει να λαμβάνονται υπόψη: i) τα συμπεράσματα της έκθεσής της την οποία συνέταξε δυνάμει του άρθρου 126 παράγραφος 3 και ii) η γνώμη της Οικονομικής

---

1 ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 6. Στην έκθεση λαμβάνεται επίσης υπόψη το έγγραφο «Λεπτομερείς ρυθμίσεις για την εφαρμογή του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης και κατευθυντήριες γραμμές για τη μορφή και το περιεχόμενο των προγραμμάτων σταθερότητας και σύγκλισης», το οποίο εγκρίθηκε από το Συμβούλιο ECOFIN της 11ης Νοεμβρίου 2005. Το έγγραφο αυτό είναι διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο http://ec.europa.eu/economy_finance/sgp/legal_texts/index_en.htm.

2 Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 479/2009 του Συμβουλίου, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να κοινοποιούν στην Επιτροπή, δύο φορές το χρόνο, το προβλεπόμενο και το πραγματικό επίπεδο του δημοσιονομικού ελλείμματος και του δημόσιου χρέους. Η πλέον πρόσφατη κοινοποίηση της Δανίας υπάρχει στη διεύθυνση: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/government_finance_statistics/excessive_deficit/edp_notification_tables.

3 Όλα τα έγγραφα σχετικά με τη ΔΥΕ για τη Δανία δημοσιεύονται στον ακόλουθο δικτυακό τόπο: http://ec.europa.eu/economy_finance/sgp/deficit/countries/index_en.htm.

και Δημοσιονομικής Επιτροπής για την εν λόγω έκθεση. Βάσει αυτών των στοιχείων, η Επιτροπή διατύπωσε ορισμένες παρατηρήσεις για τη Δανία.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΑΝΙΑ

9. Σύμφωνα με τα στοιχεία που κοινοποίησαν οι δανικές αρχές τον Απρίλιο του 2010, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης στη Δανία το 2010 προβλεπόταν να ανέλθει στο 5,4% του ΑΕΠ, υπερβαίνοντας συνεπώς την τιμή αναφοράς του 3% του ΑΕΠ. Στην έκθεσή της δυνάμει του άρθρου 126 παράγραφος 3, η Επιτροπή έκρινε ότι το έλλειμμα δεν ήταν κοντά στην τιμή αναφοράς του 3% του ΑΕΠ, αλλά ότι η αναμενόμενη υπέρβαση της τιμής αναφοράς μπορούσε να χαρακτηρισθεί ως έκτακτη κατά την έννοια της Συνθήκης και του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Συγκεκριμένα οφείλεται, μεταξύ άλλων, σε σοβαρή οικονομική ύφεση κατά την έννοια της Συνθήκης και του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Σύμφωνα με τις εαρινές προγνώσεις του 2010 των υπηρεσιών της Επιτροπής, το πραγματικό ΑΕΠ στη Δανία προβλέπεται να ανακάμψει στο 1,6% το 2010, μετά από ισχυρή συρρίκνωση 4,9% το 2009. Το έλλειμμα του 2010 είναι αποτέλεσμα των δυσμενών οικονομικών συνθηκών αλλά και των μέτρων τόνωσης τα οποία λήφθηκαν από τις δανικές αρχές σύμφωνα με το ΕΣΑΟ. Εντούτοις, η αναμενόμενη υπέρβαση της τιμής αναφοράς δεν μπορεί να θεωρηθεί προσωρινή. Σύμφωνα με τις εαρινές προγνώσεις του 2010 των υπηρεσιών της Επιτροπής, το έλλειμμα θα υποχωρήσει στο 4,9% του ΑΕΠ το 2011, με την παραδοχή της αμετάβλητης πολιτικής[4] Το κριτήριο του ελλείμματος που ορίζει η Συνθήκη δεν πληρούται.

10. Σύμφωνα με τα στοιχεία που κοινοποίησαν οι δανικές αρχές τον Απρίλιο του 2010, το ακαθάριστο χρέος της γενικής κυβέρνησης το 2010 ανέρχεται σε 45,1% του ΑΕΠ Με βάση τις εαρινές προγνώσεις του 2010 των υπηρεσιών της Επιτροπής, ο δείκτης του χρέους εκτιμάται ότι θα αυξηθεί την περίοδο 2010-2011, από 46% σε 49,5% του ΑΕΠ, παραμένοντας κατώτερος της τιμής αναφοράς του 60% του ΑΕΠ. Επομένως πληρούται το κριτήριο του χρέους που καθορίζει η Συνθήκη.

11. Βάσει των διατάξεων της Συνθήκης και του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, η Επιτροπή ανέλυσε, επίσης, στην έκθεσή της «σχετικούς παράγοντες». Βάσει του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, οι παράγοντες αυτοί μπορούν να ληφθούν υπόψη στη διαδικασία που οδηγεί στην έκδοση απόφασης σχετικά με την ύπαρξη υπερβολικού ελλείμματος μόνον εφόσον το έλλειμμα ικανοποιεί τη διπλή προϋπόθεση της εγγύτητας και της προσωρινότητας. Στην περίπτωση της Δανίας δεν πληρούται η διπλή προϋπόθεση. Καθαυτοί, οι σχετικοί παράγοντες στην παρούσα περίπτωση φαίνονται γενικά ευνοϊκοί.

12. Η γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής σύμφωνα με το άρθρο 126 παράγραφος 4 της Συνθήκης είναι συνεπής με την αξιολόγηση της Επιτροπής στην έκθεσή της βάσει του άρθρου 126 παράγραφος 3.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η παρακολούθηση της δημοσιονομικής κατάστασης στη Δανία και, συγκεκριμένα, η εξέταση της συμμόρφωσής της με τα κριτήρια που ορίζονται στο άρθρο 126 παράγραφος 2, οδήγησαν

[4] Η πρόγνωση της αμετάβλητης πολιτικής λαμβάνει υπόψη την (μερική) άρση έκτακτων μέτρων που συνδέονται με την κρίση.

την Επιτροπή στη σύνταξη έκθεσης βάσει του άρθρου 126 παράγραφος 3 της Συνθήκης. Με γνώμονα την έκθεση αυτή και τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής, η Επιτροπή είναι της γνώμης ότι στη Δανία υφίσταται υπερβολικό έλλειμμα.